

تحلیلی پیرامون خروج اجباری آمریکا از افغانستان در یک سال اخیر

مصاحبه با دکتر محمد صادق کوشکی، استاد دانشگاه تهران

چرایی خروج اجباری آمریکا از افغانستان

این که چرا آمریکا از افغانستان خارج شد، به این دلیل بود که آمریکایی‌ها موفق نشدند، دولت و ساختار مورد نظر خودشان را در افغانستان ایجاد کنند. در واقع، آمریکایی‌ها شناخت دقیقی از جامعه افغانستان نداشتند و تلقی آن‌ها نسبت به این کشور، یک تلقی ساده‌انگارانه بود. آن‌ها فکر می‌کردند با روی کار آوردن کسانی مانند «حامد کرزای» یا «اشرف غنی»، می‌توانند دولت سازی کنند و این دولت سازی با تکیه بر تعداد معدودی از روشنفکران و افراد غرب‌گرا (طرفدار آمریکا)، می‌تواند بر افغانستان، مسلط شود و آنجا را اداره کند تا افغانستان را به یکی از متحدان آمریکا در منطقه تبدیل کنند. این تصور، یک تصور ساده‌انگارانه از عدم شناخت جامعه افغانستان از سوی آمریکایی‌ها بود و وقتی این ایده، رسماً به شکست منجر شد، آمریکایی‌ها متوجه شدند که برای نگه داشتن دولت‌های وابسته به خودشان در افغانستان، باید

یک سال از خروج سراسیمه نیروهای آمریکا از افغانستان می‌گذرد؛ اما این خروج، به گونه‌ای بود که تبعات فراوانی برای آمریکا در نظام بین‌الملل داشت. به همین منظور، دبیر سیاسی مرکز مطالعات آمریکا در مصاحبه‌ای با دکتر محمد صادق کوشکی، کارشناس مسائل سیاسی، به این موضوع پرداخته است.

یک سال از خروج اجباری آمریکا از افغانستان می‌گذرد؛ اما هنوز گمانه‌زنی‌های بسیاری در پی دارد که خروج آمریکا، پرستیژ این کشور در نظام بین‌الملل را با تضعیف، روبه‌رو کرده است. حتی در این راستا، دونالد ترامپ رئیس‌جمهور پیشین، تأکید کرد که خروج اجباری آن‌ها از افغانستان، تحقیرآمیزترین بخش تاریخ آمریکا است. برای واکاوی این موضوع، دکتر محمد صادق کوشکی عضو هیئت علمی دانشگاه تهران، در مصاحبه‌ای با مرکز مطالعات آمریکا، به چرایی و پیامدهای این خروج پرداخت.

هزینه بدهند. این هزینه، هزینه سنگینی بود، هم در بعد مالی و هم برای بخش پرستیژی آن. به همین دلیل، آمریکایی‌ها ترجیح دادند تا این هزینه‌ها را کاهش دهند که البته جزء شعارهای جو بایدن در انتخابات ۲۰۲۰ بود. البته شعار دونالد ترامپ نیز در انتخابات، به نوعی کاهش هزینه بود؛ اما بایدن، ناگزیر شد تا به آن عمل کند. توسعه طالبان در افغانستان، به این شکل بود که آمریکایی‌ها، می‌دیدند که خودشان، باید درگیر شوند. البته به هیچ عنوان، به این درگیری تمایل نداشتند و نتیجه، آن شد که آمریکا، ترجیح داد تا خارج شود.

پیامدهای خروج اجباری برای آمریکا

خروج آمریکا از افغانستان، به شدت به شخصیت و جایگاه پرستیژ جایگاه آمریکا، لطمه وارد کرد و از آن، به عنوان یک شکست برای سیاست خارجی آمریکا یاد می‌شود و جالب اینجا است که حتی متحدان منطقه‌ای آمریکا، به خصوص کشورهای عربی متحد آمریکا، آن را نمادی

گرفتند که آمریکا، قابل اعتماد نیست و به صراحت در دیدگاه‌های برخی از مقامات کشورهای عربی و حتی تحلیلگران آن‌ها در روزنامه‌ها، فضای مجازی، شبکه‌های ماهواره‌ای و...، بارها تکرار شد. حتی تحلیلگران عرب که به حکومت‌ها نزدیک بودند، بارها اعلام کردند که آمریکا، قابل اعتماد نیست و نباید به آن اعتماد کرد. اتفاقی که در افغانستان رخ داد و آمریکایی‌ها دولتی را که خودشان روی کار آورده بودند، رها کردند و حتی کسانی را که با آمریکا، کار کرده بودند، رها نمودند و این کار، برای پرستیژ و جایگاه آمریکا، به خصوص در منطقه، شکست بزرگ است و از آن به عنوان یک شکست (حتی خود آمریکایی‌ها در رسانه‌هایشان) یاد می‌کنند.

امن تر شدن افغانستان با خروج اجباری آمریکا

واقعیت این است که افغانستان بعد از آمریکا، شاید امن تر هم شده باشد؛ یعنی فارغ از بمب‌گذاری‌هایی که صورت می‌گیرد که بعید نیست این بمب‌گذاری‌ها به نام داعش، با

حمایت آمریکایی‌ها صورت گرفته باشد. با توجه به نسبتی که میان آمریکا و داعش وجود دارد، میان دولت و مجموعه طالبان و جامعه افغانستان، درگیری خاصی به وجود نیامده و امورات افغانستان، اداره می‌شود و اگر آن انفجارها نبود، می‌توانستیم بگوییم که افغانستان، امن تر شده است و صرفاً کسانی از رفتن آمریکا در افغانستان ناراحت هستند که رسماً حقوق بگیر آمریکا (به عنوان مترجم، کارگر، نیروهای اداری و...) بودند، احساس بدی دارند و عده اندکی که گرایش‌های غرب‌گرایی در افغانستان دارند، از رفتن آمریکا و روی کار آمدن طالبان ناراحت هستند؛ اما عامه جامعه افغانستان، چندان احساس منفی ندارند و طالبان نیز تلاش می‌کند تا کشور را به نوعی اداره کند. به گونه‌ای که اگر تحریم‌ها و فشارهای اقتصادی آمریکا نبود، شاید این حجم خروج مهاجران افغان از افغانستان نیز اتفاق نمی‌افتاد که این خروج نیز برای همسایه‌ها، مخصوصاً برای ایران، پیامدهای منفی اقتصادی و حتی اجتماعی داشته

در نابودی طالبان نیز موفق نبوده‌اند، بسیار اشاره شده است. حتی رسانه‌های شرق دور و در رسانه‌های روسی و اروپایی، به آن اشاره شده که بیانگر ضعف شدید آمریکا است. در مجموع، اگر آمریکا تضعیف نشده بود و همچنان قدرتمند بود، قاعدتاً نباید چنین سرنوشتی در افغانستان پیدا می‌کرد. به همین دلیل، این امر را نشانه‌ای گرفته‌اند که آمریکا، بسیار ضعیف شده است، قادر به دستیابی به اهدافش نیست و امکان پیاده‌سازی برنامه‌هایش را ندارد.

کارنامه آمریکا، ثبت شده است. در واقع، نمادی از تضعیف آمریکا و کاهش قدرت آن، به شمار می‌آید و در تحلیل‌ها، رسانه‌های بین‌المللی نه فقط منطقه‌ای، این بحث تصریح شده و کسی آن را به معنی باخت آمریکا در برابر رقبای تفسیر نکرده است. به عنوان مثال، اینکه جایی گفته شود که آمریکا، رقیبی داشت است و چین، به طالبان کمک کرده، چنین بحثی مطرح نشده است؛ اما به اینکه آمریکایی‌ها بعد از ۲۰ سال در افغانستان، به هیچ‌کدام از اهدافشان نرسیده‌اند و حتی

است. در جامعه افغانستان غیر از مشکلات اقتصادی - که بخش زیادی از آن، ناشی از تحریم‌های افغانستان بلوکه کردن پول‌های افغانستان توسط آمریکایی‌ها بود - شاهد تنش جدی و خاصی با طالبان نبوده‌ایم.

خروج آمریکا از افغانستان نشانه افول آمریکا است

خروج آمریکا از افغانستان، جایگاه آن‌ها را نزد متحدانش، به خصوص در منطقه غرب آسیا، به شدت کاهش داده و البته در جهان نیز به عنوان یک «نمره منفی» در